

گزارشی از نهمین مجمع جهانی تیزهوش

نهمین مجمع جهانی کودکان تیزهوش و مستعد^۱ امسال در هلند برگزار گردید. هشت مجمع پیشین به ترتیب در لندن (انگلستان)، سان فرانسیسکو (امریکا)، بیت المقدس (فلسطین اشغالی)، مونترال (کانادا)، مانیل (فیلیپین)، هامبورگ (آلمان)، یوتا (آمریکا) و سیدنی (استرالیا) برگزار شده بود. این گردهمایی‌ها هر دو سال یکبار تشکیل می‌شود. در مجمع لاهه هلند که به مدت سه روز از تاریخ ۷ الی ۱۱ مرداد ۱۳۷۰ (برابر با ۲۹ جولای تا ۲ آگوست ۱۹۹۱ میلادی) به طول انجامید، ۴۳ کشور جهان از ۵ قاره شرکت نموده بودند. این مجمع «پرورش استعدادها برای فردا»^۲ را بعنوان آرمان خویش پی می‌گرفت. تعداد شرکت کنندگان در این مجمع و نیز ارائه کتاب، مقالات و عرضه مطالب، در مقایسه با دو مجمع پیشین (سیدنی و یوتا) به هیچوجه قابل توجه نبود. چنانکه رئیس مجمع، «فرانز مانکس»^۳، علت استقبال کم جهانیان و نیز کمبودها، نواقص و انصراف برخی از ممالکی که قبلاً ثبت‌نام نموده بودند را به بحران‌های خلیج فارس اسناد می‌داد.

۱- کیفیت برگزاری جلسات و ارائه تحقیقات

مباحث اساسی مجمع به شاخه‌های فرعی متعددی تقسیم شده و در جلسات گوناگونی از جمله مناظرات، سخنرانیها، کارگروهی و گردهمایی ارائه می‌گردیدند. مدت زمان هر جلسه با توجه به نحوه ارائه از ۳۰ تا ۱۸۰ دقیقه به طول می‌انجامید. جلسات مجمع از ساعت ۸ صبح آغاز و تا ۶ بعدازظهر ادامه می‌یافت. به علت تنوع، حجم و گستردگی فراوان مطالب، به طور همزمان ۱۲ تا ۱۳ سخنرانی انجام می‌شد. بنابراین شرکت کنندگان در مجمع، مجبور بودند جلسات مورد نظر خود را برگزینند.

مباحث اساسی

تحقیقات و مطالعات انجام یافته در سه زمینه اساسی ارائه گردید:

الف - مباحث علمی:

ارائه نظریات و پژوهشهای روانشناختی پیرامون ویژگیهای شخصیتی، تحول، الگوهای رفتاری، جنسیت و تفاوتهای فردی و ژنتیکی تیزهوش.

ب - تعلیم و تربیت:

روشهای آموزش و پرورش کودکان تیزهوش در خانه و مدرسه با توجه به عوامل تحول، فرهنگ و نیز وسایل کمک آموزشی.

ج- مدیریت و راهبردهای آموزشی:

- ۱- چگونگی مدیریت مراکز ویژه کودکان و نوجوانان تیزهوش و مستعد
 - ۲- ارائه تدابیر مختلف در سیاستگذاریها، طرحها و برنامه ریزیهای آموزشی.
 - ۳- تربیت هیأت علمی متخصص
- مطالب و مباحث فوق در جلسات اصلی، مناظرات، گردهماییها و جلسات کارگروهی، تفکیک شده مورد بررسی و تشریح دقیق‌تری قرار می‌گرفتند:

۱- جلسات اصلی

هشت سخنران اصلی که در رشته خود معروفیت جهانی داشتند در این جلسات درباره مطالب زیر سخنرانی کردند:

- (۱-۱) بررسی عوامل اجتماعی مؤثر در رشد کودکان خلاق و مستعد
- (۱-۲) بررسی متغیرهای شخصیتی افراد خلاق و تیزهوش
- (۱-۳) بررسی عوامل بازدارنده رشد اجتماعی و شخصیتی افراد مستعد
- (۱-۴) ارائه تحقیقات انجام شده درباره مسایل وراثتی
- (۱-۵) بررسی سیاستها و مدیریت آموزشی

۲- جلسات مناظره

این جلسات توسط یک یا دو گرداننده اصلی به همراهی چندین سخنران از ممالک مختلف اداره می‌شد. سخنرانان به بررسی یک موضوع واحد جنبه‌های مختلف آن می‌پرداختند. در دو زمینه، به علت اهمیت جهانی آن تأکید بیشتری شده بود:

(۱-۲) هدایت استعداد‌های درخشان در جهت پرورش رهبران خلاق و موفق آینده.

(۲-۲) آموزش کودکان و نوجوانان تیزهوش جهان سوم.

سایر مطالب ارائه شده در جلسات مناظره شامل نکات زیر می‌شدند:

- ۱- کودکان مستعد در مقاطع و سنین پیش دبستانی و آمادگی
- ۲- مشخصات بارز کودکان مزبور
- ۳- ویژگیهای نوجوانان تیزهوش
- ۴- پرورش رفتارهای اجتماعی و عاطفی نوجوانان تیزهوش
- ۵- پرورش جنبه‌های روانی- حرکتی کودکان و نوجوانان تیزهوش و خلاق
- ۶- هنرهای نمایشی
- ۷- استفاده از رایانه
- (۷-۱) کودکان تیزهوش و رایانه
- (۷-۲) رایانه و هنر
- (۷-۳) هوش مصنوعی
- ۸- ورزش
- ۹- کودکان تیزهوش خانواده‌های محروم.

۳- جلسات گردهمایی

مطالب طرح شده در این جلسات شامل سرفصلهای زیر می‌شد:

(۳-۱) بزرگسالان تیزهوش

(۳-۲) زنان تیزهوش و موفقیت‌های آنان

(۳-۳) آموزش کودکان تیزهوش و آینده آنان

(۳-۴) آموزش کودکان تیزهوش در اروپا

۴- جلسات کار گروهی

در این جلسات ۲/۵ ساعته، مباحث کلی زیر ارائه می گردید:

(۴-۱) شناسایی کودکان تیزهوش.

(۴-۲) برنامه ریزی آموزشی مخصوص کودکان تیزهوش

(۴-۳) روشهای مطالعه و تحقیق درباره خلاقیت و تیزهوشی

به طور کلی تربیت مربی متخصص و اهداف و آرمانهای آموزشی تیزهوشان، تحت تأثیر عوامل فرهنگی و نظام ارزشی هر کشوری، متفاوت بود. اما ضرورت پاسخگویی به نیازهای ویژه کودکان و نوجوانان تیزهوش، وجه اشتراک و نقطه تفاهم کلی شرکت کنندگان به شمار می آمد.

چشم انداز آینده

زمینه آموزش و پرورش کودکان و نوجوانان تیزهوش به ویژه در دو دهه اخیر، دستخوش تغییرات و تحولات چشمگیر و عظیمی قرار گرفته است. در حال حاضر حداقل ۶ کشور اروپایی، آموزش کودکان تیزهوش را بعنوان یک سیاست و خط مشی اصولی در سطح ملی و دولتی مورد لحاظ قرار داده اند. کشورهای مزبور، در تابستان سال ۱۹۹۲ در دانشگاه آکسفورد انگلستان گردهمایی مهمی انجام خواهند داد.

در جلسه اختتامیه مجمع، میزبانهای آینده اعلام گردیدند: محل برگزاری دهمین مجمع جهانی در دانشگاه تورنتو کانادا (۱۹۹۳ میلادی) خواهد بود و یازدهمین مجمع جهانی در هنگ کنگ (۱۹۹۵ میلادی) برگزار خواهد شد.

مجمع جهانی آینده (۱۹۹۳) این آرمانها را پی می گیرند:

۱- کشف و ارزش گذاری نیروی مخفی و بالقوه تیزهوشان

۲- جهانی کردن پدیده تیزهوش

با تشکر و تقدیر از همکارانمان در مرکز آموزشی فرزندان تهران خانمها سیما جورابچی و الهه ربانی.

○

○

○

۱- ۹ th World Conference on Gifted and Talented Children, the Hague Netherlands

۲- Talent for the Future

۳- Franz Monks

○

○

○